

עין מושפט
נר מצוה

קצח א ב מיי פיד מהל'
תפילין הלכה ב ב
טושיע איז טימן מ ספיק א ט:

קצב ג מיי פייע מהל'
שנת הלכה כ סמך לחין פ
טושיע איז מ' יג ספיק פ
וטימן שא ספיק לח:
ד ר מיי פי"ג מהלכות זילות הלכה כ טושיע איז מ' י טושיע ב:
רבא ה טושיע שס ספיק ג:
רבא ו מ' ספיד מהלכות ספיק ב:
לויס הלכה אי:
דג מיי פי"א מהלכות זילות הלכה כ טושיע איז מ' י טושיע ג:

תורה אור השלם

- כל פטר דחם לכל בשר אשר יקריבו ילי באדם ובבהמה וקרה כל אר פודה תפדה את כבוד האדם ואת כבוד הבהמה והטמאה תפדה: במדבר יט טו
- וקרה כל לאות על ידך ולקדוהו בין ענינך למען תהיה תורתך בפני בני בידן וקרה ויאמר יי מפרעם: שמות יג ט
- ושמעת את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם ובשרתם אותם וקרה בין דכם וקויו והטמאה תפדה: דברים יח יח
- ביום תאם ילי אלהים לא תהגרודו ולא תשימו קרחה בין עיניכם לשת: דברים יד יא

תורה אור השלם

שיטת מקובצות

פ' לך לאות לך פ' לאות ומפיק ד' ממש שאינו כמות ונעיד אינו דיענין מהבא אם הוא קיבורת לפעילי מן המרפס או למטה מן המרפס שגם הוא מכוסה בבגדים אלא ארביי יצחק סמיק דאמר שחזא שיטה כנגד הלכ: פ' רבי חייא בריה דרב אריא: פ' בשר ואיבא שיער: פ' בינייהו ס'א למיד מצוה אחת אי איספקא דהא חזן וחו להו כלאי ולמירד ד' מצוה לא (רב אדא) (רבא בר אחינא) אמר כי למיד מצוה אחת כיין דרמאי ליה ארבעין לא עריך למיד ארבע מצוה חן עריך רבינא אמר כי מיד ארבע מצוה לית ליה דרב הונא ומיד מצוה רוחא את ליה דרב הונא ורשיי לא פי' כן: פ' וליה הלכתא כי' ונפקא מינה לכל הני נקודות דאמרן לעיל ואם נפקס באתח מן הוציית אגיי' ודבול אסור ללבושו בשבת מותר ללבושו שרי כבוד הבריות הוא להיות מעטין בשבילו ודבול דוקא אמר דחמנא גדולים תעשה לך על ארבע כנפות כסותן בזמן שהוא בר עשיית אבל בשבת שאינו בר עשיית אינו מותר ואין לוומר דמוחה הוא שלא ללבוש ד' כנפות בלא ציצית דגי'כ אינו מותר על הלבושה אלא מצוה על תעשייה ודאה' דלרב פריך האשה רבה דפריך גבי מן בציצית דפסור מדרבנן גזירה משום קלא אלא וכו' ש' כח ביד חכמים לעקור דבר מן תורה ומשני שב ואל תעשה משום גזירה דקלא אינן ואם היה מותר ואל' ללבוש טית של ד' כנפות בלא ציצית היה ציון קום עשה: פ' ענין ואשמועינן בגובה וחיבת ממש נמחק: פ' קרחה שיער וחיבת שש' שש' בר ליש: פ' גבי תנאי דאש: פ' ישמעאל דאמר כל אחד ואחד מצוה בפני עצמה לא חזו כלאים דרבי' דהשילש

לז:

ומיהו ההיא איכא לשנוי דנהרג אינטריכא ליה דהוא אמינא דווקא מת מעלמו דמוכח מילתא דנפל הוא וכן פירש שס בקונטרס דמת מעלמו לא אינטריכא ליה דאין פודין דהא כתיב (במדבר יח) ופדויו מנן חדש תפדה אבל נהרג אינטריכא ליה לאשמועינן דלא אמרינן דאי לא

קטליה הוי חיי ולא נפל הוא ולפדריקא

וקשה לפירושו דופדויו מנן מודש גזירת הכמוז הוא ולא לאפוקיה ממורת נפל אלא אפילו קים ליה גזויה שכלו לו חדשיו אע"ג דמהכא נפקא דכל ששהה ל' יום צאדם אינו נפל מידי דהוא אכן שמנה ימים דצהמה דילפינן מינה דאינו נפל אע"ג דגזירת הכמוז כי קים לן גזויה שכלו לו חדשי כדמוכח בפ"ק דראש השנה (דף ו: דל"ן מונין לו אלא משעת הראשא ב' ועוד אמרי' בפרק יט כזכור (כבורות דף מט.) גבי פודה את בנו בתוך שלשים יום ונתאכלו המעוט בתוך ל' יום אין בנו פדוי עוד אמרי' בירושלמי בפ"ק דקדושין גמרלא צהמה גסר ויקנית במסירה פ' רבי יהודה אמר שאל רבי אלעזר כזכור שנתו ופטורו מחמת סלעים של בן וחי צנהרג מאי שייך למימר כמי שמת ומפרש ר"ת דנטרף בא' היינו דנעשה טריפה אע"פ שהיה יותר מל' יום וכיון שש לו שני ראשים היינו טריפה דכל יתר כנטול דמי. מ"ר ט):

מה דה"ל במקום הראוי לַיטמא בנגע אחד כו'. ווא"ת אי מה להלן במקום צמר אף כאלו במקום צמר כגון פדחתו. מ"ר ט):

האי מאן דחייטיה גַנְימיה **א**א עבד כלום דבמאן דשריה (דמי.) פירש בקונטרס בלשון פ' אחר שנכלס טליתו ותפרה שלא תשוב לאיתנה אפ"ה לא עמד כלום ולא בלא היה לו לפרש כן דלקמן בפ' התכלת (דף מה.) מניח טלית כפולה חייבת צִיזִית ורבי שמעון פוטר ושזין שאס כפלה ותפרה שחייבת אלאמא שחייבת במקום הכפילות להטיל שס צִיזִית ולא אמרינן כמאן דשרייה דמי ויעיילא צִיזִית שצקנותייה:

הדרן עלך הקומץ את המנחה

טלית בעלת חמש אמר רב משרשיא הֵהא מאן דצייריה לגלימיה לא עבד ולא כלום מאי מטעמא דכמאן דשרייה דמי פ' ויתנונ נמי כל חמתות הצרורות מזהורות חוץ משל ערביים אמר רב דימי מנהדרעא יהאי מאן דחייטיה לגלימיה לא עבד ולא כלום אם איתא דלא מיבעי ליה ליפסוק ולישדייה: רבי ישמעאל אומר ארבעתן ארבע מצות: אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי ישמעאל פ' ולית הלכתא כותיה רבינא הוה קא אזיל אבתריה דמר בר רב אשי בשבתא דריגלא איפסיק קרנא דרוחיה ולא אמרת לי מהתם שריתיה והא אמר פ' גר גדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה תרגומה רב בר שבא קמיה דרב כהנא

הציזית צקרנות הכפל אף על גב שזכרה ודיצקה שלא תחזור לאיתנה לא עמד כלום דספוי להמיר ולחזור לאיתנה ונמלאו צִיזִית בַּחֲמֻשִּׁיתָּה ואין כנפות צעינן הלכך מהשטא כמאן דשרייה דמיא פ'ו: **כל** **חמטוס**. נודות הנזירות שאין שוליהן תפורין אלא כזריון טהורין דאין מקצלין טומאה דרואין כאילו נימר הקשר וליכא צית קיצול והוי ככלי הנקוב צמוציא ריימן: **חוץ משל ערביים**. דדרכן ככן: **האי מאן דחייטיה לגלימיה**. שכלל לטליתו דפרישית ותפרה שלא תשוב לאיתנה ואפ"ה לא עשה כלום דכמאן פ'ו דשירייה(ס) דמיא: **אס איכא דלא מיצטיל ליה**. אס ארוכה היא לו ואינה צריכה לו ארוכה כל כך פ'ו לפסוק אומו ככל ולישדייה ואחר כך יתלה (ציזית)ט: **הלכה כרבי ישמעאל**. וכי הך שניוי דלמךן לעיל מאי צינייהו: **שצסא דרגלא**. שנת יח' שדורשין בהילכות הרגל כדקיי"ל (פסחים דף ו.) שזאלין בהלכות הפסק קודם הפסק ל' יום: **איפסיק קרנא דחוטייה** . צִיזִית דמר צר רב אשי: **מהסס**. דאליפקא:

שדיסיה. הייתי משליכה מעלי דלית הלכתא כרבי ישמעאל אלא כמתא קמא וכיון דחסרו אין צה מזהה והוא כמשוי:

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

אך חלק. אן פדה תפדה (במדבר יח) והאי נמי כנטרף דמי שהרי לא יחיה: **בגולגולת סלא רחמנא**. לפדיון כזכור דכתיב (שס ג) חמש שקלים לגולגולת והאי אית ליה תרי ואי משום אך חלק השטא מיהא לא מיט: **גובה**. קיבורת דהוא אלא הכתף: **ידך ממש**. כף: **מה**

להלן בגובה שבראש. כדילפינן לקמן מקראי: **ולא לאחרים לאום**. שלא ירלוו החוזה ואי צנך מיתמחי (א) לנ"ע: קיבורת כנגד הלך האל: **הוא צריא צדיה**. מכה היתה לו אלא הקיבורת ונקרע חלוקו שס כדי שלא תדחק המכה והיו נראין התפילין דרך הקריעה: **במקום לך לאום איסתר**. מקום שצוה בני אדם אין נראה לאחרים דהיינו קצוות ועלולם אס נקרע שרי: **בין עיניך ו' ממש**. בגזובה' עיניו: **שעושה קרחה**. ו' נשיש ב'ן שער ואס מורטו עושה קרחה: יד צננע א' שער לנן ורלאש צננע(י) א' שער צהוב דכתיב צפרשת נגעיש גבי (ח' ראש וזקן עשיש) שיער צהוב לטמאוא אלאמא מקום שער מטמא י(צנעמר צהוב): **לאפוקי בין עיניך דאיכא**. שער דגזוות עינים וצינא צמר וצעי תרמי שער לנן צצמר ושער צהוב צמקום שער: **מאי צינייהו**. מ"מ צין למר וצין למר צעינן ד' צִיזִית דכתיבי (דברים כג) על ארבע כנפות כסותן: **סדין**. דפשתן צִיזִיתא בתכלתא' דעמאיה הוא איכא צינייהו לת"ק דלמר מזהה אחת הן הלכך אי חסר סדין צִיזִית אחד ליכא מזהה והוו לכו אינך כלאים ולרבי פא ישמעאל לא היוו כלאים דהשגל שנסארו שלשה מזהות הן: **בעלת חמש**.

(דף מג:) טלית בעלת חמש חייבת צִיזִית ויליף מריבויא דלשר תמכת צה' לת"ק דלמר מזהה אחת הן סבר ארבעה דוקא למזהו אחת וכי רבי רחמנא בעלת חמש להטיל ו' ארבע כנפותיה צדייה ולא להטיל לבקך חמשי ומזהות צִיזִית גד' כנפות ולר' ישמעאל דלמר ארבעתן פ' ארבע(צ) מזהות כי רבי רחמנא בעלת חמש נמי להטיל (א) כלוליה צדייה דהא כל חד מזהה צאנפי נפשה יא: **דרכ הונא איכא צינייהו כו'**. וכ"ע אית לכו דרכ הונא מיהו הטיל לשגל ולא לד' לת"ק הויא מציזית שלא כהלכתה ומצינ טטאל דמזוי (א) ה' צִיזִית משזוי ולרבי ישמעאל יב' פ' (נהיה) א' מציזית כהלכתה דג' מזהות יב' (מיהא) איכא ואינו פסול ודרכ הונא צעשויה פסכול (א) (ט)דהאיכא שלשה מזהות): **דצנריה לגלימא**. שחמך יח' אחד מן הקרנות תמכה כגון פגימה דנראין כשני קרנים: **לא עמד כלום**. לפוטרה מן הציזית: **שויה טלית בעלת ה'**. וחיבת: **האי מאן דצייריה לגלימיה**. שהיתה טליתו ארוכה ופכלה ותלה להמיר ולחזור לאיתנה ונמלאו צִיזִית

כלום לפוטרה מן הציזית וכמאן דצייריה דמי וכתב (ד') כפיס דאי שדורי פוטרה לחזור לחמתיה: פ'ו דכמאן דשרי דמיא: פ' לפסוק דכאנו כפל ולישדייה ואחר"כ יתלה הציצית ל"א ועיקר האי מאן דחייטיה לגלימא כפל הכנפות כאילו מן מקוצצות ותפר הפכילים של שניהן אפ"ה לא עבדי ולא כלום להפקיעה מן הציצית דכל כמה דלא פסק להו חושבין הן מן הטלית ובעלת מנפיש הוי דאם איתא דלא מנפיש איה לצורך לפסוק ולישדייה אבל השתא מירלא פסק להו שבא מבטיא ליה ודעיון מן הטלית הן ולעילאנן קמא קשה דתניא בפרק התכלת ושזין שאם כפלה ותפורה שחיבת: פ'ו שבת שדורי דורשינן: פ'ו דחוטמים דמר בר רב אשי שם הציצית ולא ידע ולא אמר ליה רבינא ולא מירי הסיד' ומה"ד מהתם איפסוק בריה סיד' ומה"ד איפסוק ליה מהתם דאיפסוק הסיד' פ' ועוד מאי ברחא איתא לאומעינן דאם הוא

נהרג תוך שלשים יאמינו נפדה פשיטא דאפי' יח' תרבה ופדאו תוך שלשים אינו פדוי דהוא חוס' אחרות: פ'א) חיינו דגדולד בו סימנים חיינו דומה בדומה וחיבת דנעשה נמחק: פ'ב) היה לו לפרש ויש לחלק בין האי דחייטיה לגלימא להדאין דלקמן מיירי והדאי דלקמן כגון טלית כפולה לשנים ואין עתיד להחריה כלל אבל הכא לא כפל כי אם הקרנות ועתיד להחזירן דאם איתא דלא מבטיא ליה לשרייה חוס' אחרות:

מסורת הש"ס

פ' נפסחים ה. ושי"ן, (ג) וברית יג: פ'ו, (ד) וקדושין ל. (ד) שבת קטז: פ"ש, (א) כלס פכיו מ"ד, (ב) כזכות יט: (בבב סא': דר' פירושין מל: מנילה ג:.) (א) בין גבות. (א) מטמא צננע. צ"ק, (ט) דבעי. צ"ק, (י) צ"ק מ"ו, (ט) דתכלת. צ"ק, (א) ודברים כו, (ט) מ' (א) צ"ק, (ט) דריש מ"ו, (א) דריש מ"ו, (א) צ"ק מ"ו, (א) צ"ל דשרייה, (א) כאלן שייך (א) ויעקב עד סוף הפרק שצננמ' כהא, (א) ויגרסא דריש ר"י שאל את ר"א וביג' צ"ק, (א) ויפסיק מוס' ביב' א': דריה כסרי, (א) ופיין מה שציניש' על גבי מוס' ביב' כ"ה, דריה חלא לאו, (א) צ"ל דלשון. צ"ק,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולא לחמיס וכו' לגייע הסיד' ואחר"כ מיה' נגד חלק קצוות: (ג) ד"ה בעלת חמש וכו' להטיל לבפניה צדיה דהא לא כד: (ג) ד"ה דאם חוס' וכו' כפסול דליכא שלשה מצות:

מוסף רש"י

שחזא שימא כנגד הלכ. דהא ושמעא דכתיב ולו בקריאל וכוניה אריי אלא בשבת תפילין על יד שיכא שס אומה עד גובה שס יד כנגד הלך על קצוות חוטם כדיוין (ברכות יג:) מה להלן בגובה שבראש מקום שעושה קרחה. דלא מיהא בין עיניס ממש דהיינו על פדחתו אלא לויף מנין עיניס דקרהה דמקום שער, דכלו' מקום שער לא משכת קרחה היינו מנעל משכתו (קדושין דר.)

הירצא בטלית וכו' חייב חטאת. ואילו לא היסה מצינא כלל לא מצינ דהא לנשיה שו' אלאמא הציזית הויין לו משאוי וסולל ואינן צמטואו אינן ל' וזמן הכנג ממש אף, דלמשניה טוטיס (שבת קרס.) שדוחה את ל"ית שבתורה. קסרי כל ל"ית קלמ' (ברכות יח) דכתיב דכתיב (כג) והשתכלמ מוס' פרט חזון ואילו לפי כבודו והא נמי טעול דננין אלאו דלא תסור אכמיהו ננין ומקום כבוד הכניות

מלחם שבת פ"א

שיטת מקובצות (המשך)

כלום לפוטרה מן הציזית וכמאן דצייריה דמי וכתב (ד') כפיס דאי שדורי פוטרה לחזור לחמתיה: פ'ו דכמאן דשרי דמיא: פ' לפסוק דכאנו כפל ולישדייה ואחר"כ יתלה הציצית ל"א ועיקר האי מאן דחייטיה לגלימא כפל הכנפות כאילו מן מקוצצות ותפר הפכילים של שניהן אפ"ה לא עבדי ולא כלום להפקיעה מן הציצית דכל כמה דלא פסק להו חושבין הן מן הטלית ובעלת מנפיש הוי דאם איתא דלא מנפיש איה לצורך לפסוק ולישדייה אבל השתא מירלא פסק להו שבא מבטיא ליה ודעיון מן הטלית הן ולעילאנן קמא קשה דתניא בפרק התכלת ושזין שאם כפלה ותפורה שחיבת: פ'ו שבת שדורי דורשינן: פ'ו דחוטמים דמר בר רב אשי שם הציצית ולא ידע ולא אמר ליה רבינא ולא מירי הסיד' ומה"ד מהתם איפסוק בריה סיד' ומה"ד איפסוק ליה מהתם דאיפסוק הסיד' פ' ועוד מאי ברחא איתא לאומעינן דאם הוא

נהרג תוך שלשים יאמינו נפדה פשיטא דאפי' יח' תרבה ופדאו תוך שלשים אינו פדוי דהוא חוס' אחרות: פ'א) חיינו דגדולד בו סימנים חיינו דומה בדומה וחיבת דנעשה נמחק: פ'ב) היה לו לפרש ויש לחלק בין האי דחייטיה לגלימא להדאין דלקמן מיירי והדאי דלקמן כגון נמחק: פ'ו דמיא ויא' עיקר האי מאן דצייריה לגלימיה קרנות טליתו כפל וקשר ודומה כאילו קצצן ואין לה כנפות להפקיעה מחזרת ציצית לא עבדי